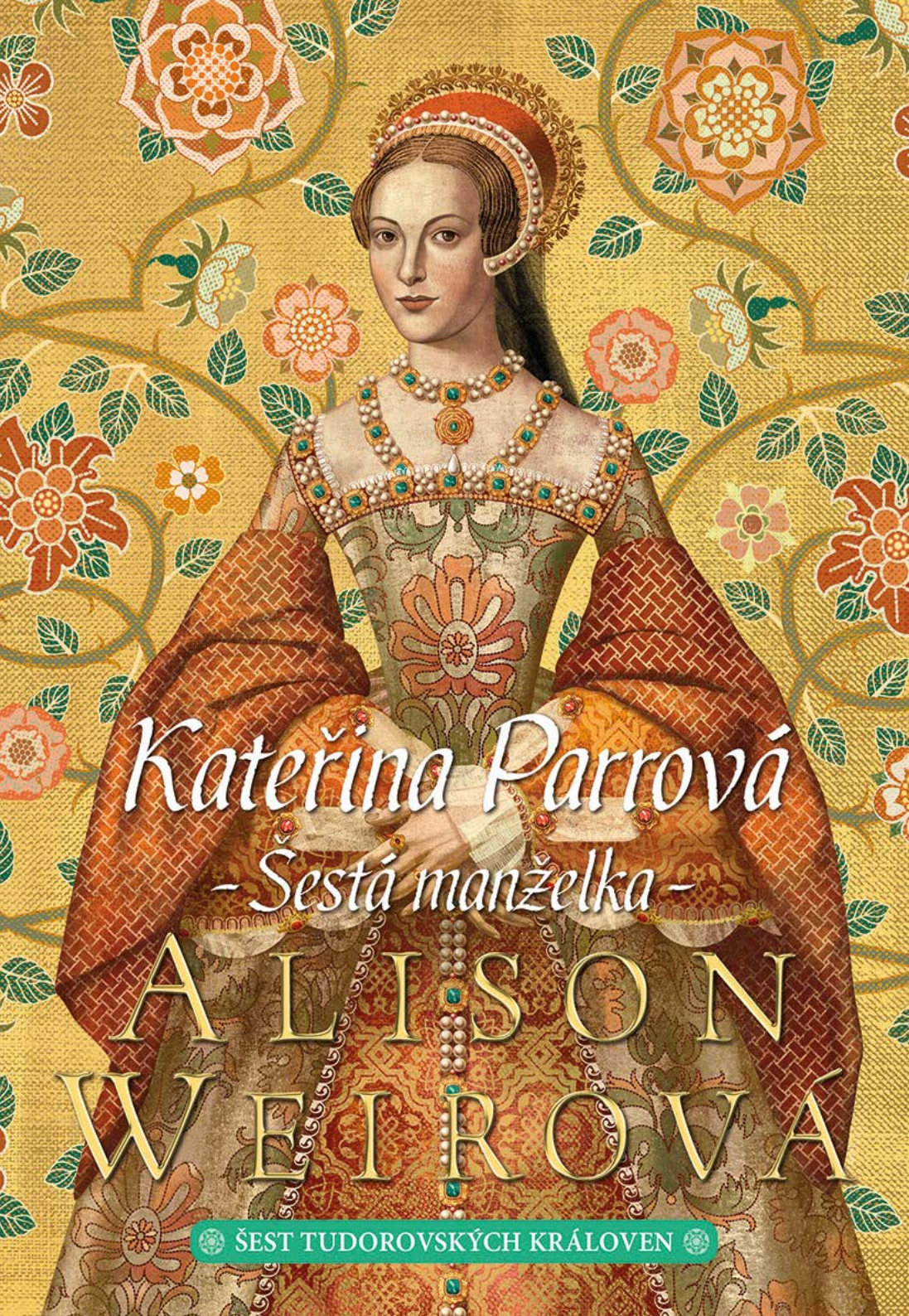
Kateřina Parrová
– Šestá manželka –
ALISON WEIROVÁ
ŠEST TUDOROVSKÝCH KRÁLOVEN

Kateřina Parrová

Šestá manželka

Vyšlo také v tištěné verzi

Alison Weirová

Kateřina Parrová: šestá manželka – e-kniha
Copyright © BB/art s. r. o., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Kateřina Parrová

- Šestá manželka -

Kateřina Parrová

- Šestá manželka -

ŠEST TUDOROVSKÝCH KRÁLOVEN

ALISON WEIROVÁ

Přeložila Eva Křístková

ART

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2022
Bořivojova 75, Praha 3
Copyright © 2021 Alison Weir
All rights reserved.

Z anglického originálu *Six Tudor Queens.*
Katharine Parr. The Sixth Wife
(First published by Headline Review, Great Britain, 2021)
přeložila © 2022 Eva Křístková
Redakce: Zuzana Pokorná
Jazyková korektura: Mirka Jarotková

První vydání v českém jazyce

ISBN tištěné knihy: 978-80-7595-579-1
ISBN ePUB: 978-80-7595-580-7
ISBN MOBI (Kindle): 978-80-7595-581-4
ISBN PDF: 978-80-7595-582-1

Věnováno památce našeho milovaného syna
Johna Williama Jamese Weira (1982–2020)

a mé drahé matky,
Doreen Ethel Cullenové (1927–2020)

1543

KRÁLOVSKÝ ROD TUDOROVCŮ

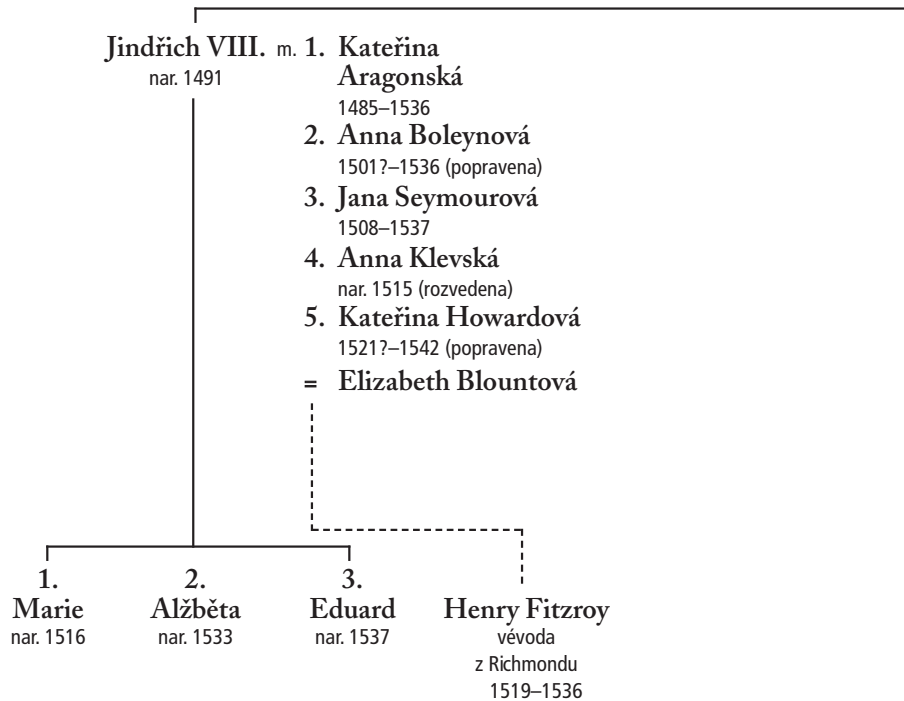

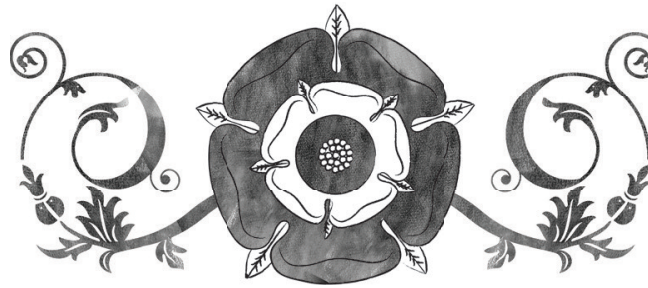

Jindřich VII. m. **Alžběta z Yorku**

Jakub IV.
skotský král

m. **1. Markéta**

m. **2. Archibald Douglas**
hrabě Angus

Marie m. **Charles Brandon**
vévoda ze Suffolku

Jakub V.
skotský král
1512–1542

Margaret Douglasová
nar. 1515

Frances m. **Henry Grey**
markýz z Dorsetu

Marie
skotská královna
nar. 1542

lady Jana Greyová
nar. 1536

1517
PARROVÉ

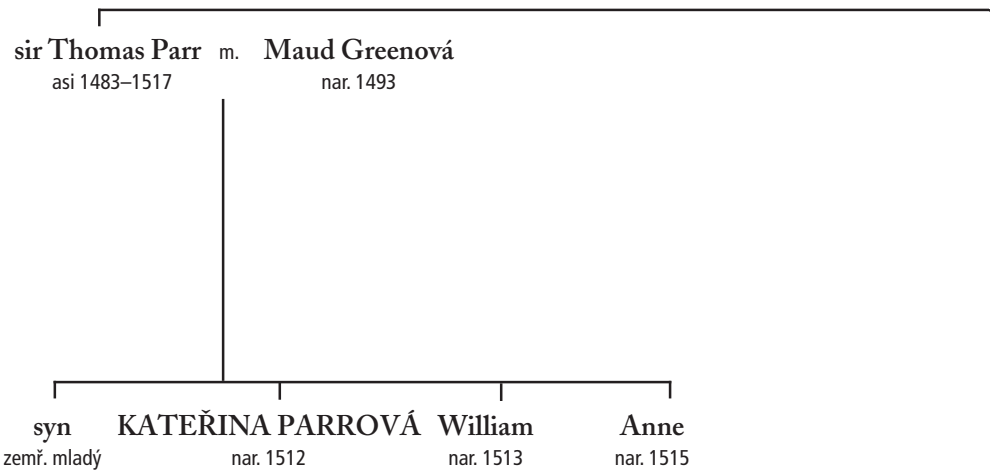

sir William Parr m. Mary Salisburyová

Anne Parrová m. sir Thomas Cheyney

Elizabeth Cheyneyová

Magdalen Anne Elizabeth m. sir Nicholas Odell (či Woodhull) Mary Margery

Mary Odellová
nar. asi 1528

Je to žena, jež se podle mého úsudku pro jistou ctnost, moudrost a ušlechtilost nejlépe hodí pro Jeho Výsost. A jsem si jist, že Jeho Veličenstvo nikdy nemělo manželku svému srdci milejší, než je ona.

Sir Thomas Wriothesley

S ohledem na můj bídný život je mé srdce z mramoru, svéhlavé, nerozumné.

královna Kateřina Parrová

Část první

„Živá, příjemného zevnějšku“

Kapitola 1

1517–1520

Kateřině bylo pět let, když na její život vrhla svůj temný stín smrt. Byla to strašlivá doba plná úzkosti a žalu, kdy v Londýně zuřil nelítostný mor zvaný potivá nemoc. Dům v Blackfriars byl kvůli nákaze zabedněn a ona se vyděšeně krčila v koutku, kdykoli k ní dolehlo vyzvánění hran městských kostelů nebo pach bylinných lektvarů, jež zhotovovala matka pro případ, že by někdo z rodiny onemocněl. Třebaže byla ještě malá, uvědomovala si vážnost situace. Jednou, zatímco se věnovala svým prostým úkolům, zaslechla dospělé, jak spolu vedle v kuchyni hovoří: mluvili o rychlosti, jakou horečka zabíjí, o lidech, kteří zničehonic padnou mrtví na ulici. Dokonce i král prý uprchl z Londýna. Věděla jako kdokoli jiný, jaké jsou příznaky nemoci, a bedlivě se pozorovala, zda nemá třas, závrať či žízeň nebo se o ni nepokouší bolehlav či jiné neduhy. A věděla také, že pokud při nákaze potivou nemocí přežije první den a noc, uzdraví se. V tom tkvěla její jediná naděje.

Byla neskonale vděčná za to, že se matka vrátila ze služby u královny. V její klidné, povzbudivé přítomnosti jí už situace nepřipadala tak děsivá. Matka naučila ji i jejího čtyřletého bratříčka Williama zvláštní modlitbičku: „Rozjasni mi oči, ó Pane, ať neusnu spánkem smrti." Den co den se s bratrem museli zpovídat ze svých hříšků rodinnému kaplanovi doktoru Meltonovi, aby se v každém okamžiku nacházeli ve stavu milosti, připraveni na setkání se svým Stvořitelem. Dvouletá Anne byla ještě moc maličká, než aby se dovedla smysluplně modlit, ale matka to vyřešila tak, že se za svou nejmladší každý večer modlila sama, přičemž se pokaždé držela za vzedmutý život. Kateřina věděla, že se jí už brzy narodí malý bratříček nebo sestřička, a doufala, že ta strašná potivá nemoc pomine dřív, než děťátko přijde na svět – a že to bude holčička. Nákaza ale zuřila dál až do listopadu, kdy tou nemocí ochořel otec.

Ve strachu z infekce vykázali Kateřinu z místnosti stonajícího a ona jen po očku sledovala, jak matka vybíhá ze dveří a zase do nich spěchá s čistými ručníky a lavory plnými kouřící vody. Viděla sloužící, jak snímají bednění z domovních dveří, aby mohl přijít lékař a krátce nato i otcův notář – oba

s plátěnými utěrkami smočenými ve vonné esenci zavázanými přes spodní část obličeje. Všímala si také toho, jak se lidí v domě zmocňuje jakýsi horečný spěch, a věděla, že musí chodit potichu.

Následujícího dne se v domě objevil její milovaný strýc William, otcův mladší bratr, a hned po něm i otec Cuthbert Tunstall, jak ho děti znaly. Byl to jemný, moudrý a dobrotivý kněz. Měl čistě oholenou tvář a lehce zahnutý nos. Nebyl to jen příbuzný, nýbrž i velký přítel jich všech a velmi důležitý pán, neboť sloužil samotnému králi Jindřichovi. Kateřina ho zbožňovala stejně jako strýčka Williama, statného a důstojně vyhlížejícího muže s kulatou, veselou tváří. Oba příchozí byli neobyčejně laskaví a ujišťovali děti, že jejich otec je v božích rukách v bezpečí. A Bohu je třeba věřit, že udělá, co je pro něj nejlepší. Byla to lekce, kterou si Kateřina jednou provždy zapamatovala. Neuniklo jí však, že se v očích jejího rázného, vojáckého strýčka zaleskly slzy.

Bylo ovšem těžké smířit se s tím, že Bůh ví všechno nejlíp, když jim toho večera matka, statečně zadržující vzlyky, oznámila, že otec zemřel a odebral se do nebe. Dům se zahalil do smutku a všichni se oděli do černého. Když pak Kateřina zaslechla vyzvánět veliký zvon nedalekého kláštera Blackfriars, věděla, že to je hrana zvonící za jejího otce. Strýček William jí prozradil, že zazvoní čtyřiatřicetkrát za každý rok života sira Thomase Parra.

Pohřbu v kapli svaté Anny v Blackfriars, kde chtěl být otec pochován vedle jejich staršího bratříčka, který zemřel hned po narození, se děti nezúčastnily. Mlčky sledovaly, jak matka s krásnými vlasy schovanými pod čepcem připomínajícím roušku jeptišek a s černým závojem halícím jí tvář vychází ze dveří a ztěžka se opírá o rámě strýčka Williama. Malý Will plakal a ani Kateřina neměla daleko k slzám. Ze všech sil se snažila uvyknout představě, že otec se už nikdy neprobudí a ona ho víckrát neuvidí. Chtěla si ho pamatovat takového, jaký byl, když ještě žil a těšil se pevnému zdraví.

Byl to inteligentní, vzdělaný muž – a vlivný pán u dvora krále Jindřicha. Měl blízko ke králi, tak jako matka měla blízko ke královně, jež byla Kateřininou kmotrou a velmi se o ni zajímala, třebaže ji Kateřina nikdy neviděla. Oba její rodiče trávili spoustu času u dvora a matka tam dokonce měla vlastní komnaty. Kateřinu by zajímalo, jestli se teď vrátí ke svým dvorským povinnostem.

Co na tom sešlo, že byl otec bohatý a významný člověk; truchlila po něm a vzpomínala na něho jako na elegantního muže s veselými vráskami kolem očí, pro něhož byly jeho děti vším a velmi je miloval.

„Neplačte, maličcí," obrátil se na ně doktor Melton laskavě, když s misálem v ruce vyprovázel členy rodiny na odchodu z domu. „Váš otec se odebral k Bohu. Radujme se proto za něj a nezpochybňujme boží vůli."

Kéž by Kateřina dokázala přijmout vyšší moc s takovou pokorou. Chtěla se podobat matce, jež nesla svůj úděl s obdivuhodnou statečností, ale kdykoli pomyslela na otce, nemohla se ubránit slzám.

Jejich chůva Agnes je všechny objala, přivinula je na svou měkkou hruď a odvedla je do přijímacího pokoje s krbem, v němž příjemně praskal oheň.

„Povím vám jeden příběh," řekla a začala vyprávět starodávnou pověst o Robinu Hoodovi a krásné Marian. Nakonec nechala děti stavět domeček z karet a tak je po návratu z kaple našli truchlící pozůstalí. Matka měla oči rudé od pláče, ale usmívala se, vzala Kateřinu a Willa za ruce a odvedla je do síně, kde bylo prostřeno ke smuteční hostině. Kvůli zuřící potivé nemoci se tu však sešla jen nevelká společnost.

Po jídle se rodina uchýlila do přijímacího pokoje, kde se děti vrátily ke stavění domečků z karet, zatímco dospělí se usadili u ohně.

„Nemohu uvěřit, že je mrtvý," pronesla matka zlomeným hlasem. „Bylo nám souzeno, abychom spolu prožili pouhých devět let. Ani ve snu by mě nenapadlo, že budu v pětadvaceti vdovou a své děti budu muset vychovávat sama."

Kateřina viděla, jak se strýček William k matce naklonil a položil jí dlaň na předloktí. „Nejsi sama," řekl.

„Ne, to nejste, Maud," ujistil ji otec Cuthbert. „My se o vás postaráme. Tak to Thomas chtěl, a proto nás také jmenoval vykonavateli své poslední vůle."

„Nebudeš mít nouzi," přitakal strýček William. „Will se stane otcovým dědicem a děvčata budou mít věno, které jim zajistí vážené manžely. Nijak urozené, ale solidní."

Matka si povzdechla. „Ano. A za to také musím být vděčná. Ale tomuhle maličkému Thomas nezanechal nic." A dotkla se svého vzedmutého břicha. „Bude-li to chlapec, nečeká ho žádné dědictví. A když to bude děvče, budu je muset zaopatřit věnem sama. Thomas neuvažoval rozumně. Nemoc mu zatemnila mozek. Bez příjmů z jeho úřadu u dvora budu mít na živobytí mnohem míň peněz a Willovi zároveň musím zachovat jeho dědictví. Přitom na něj nemám. Budu muset žít velmi skromně."

„Vrátíte se do služby ke královně?" otázal se otec Cuthbert.

„Musím, až se tohle maličké narodí," odvětila matka. „Myslela jsem, že se odstěhuji na sever, na Kendal, kde se dá žít levněji, ale ten hrad je zpustlý a byla bych daleko ode všech přátel."

„To ať tě ani nenapadne," prohlásil rezolutně strýček William. „Tenhle dům musíš uzavřít a přestěhovat se ke mně a k Mary na Rye House."

Kateřina zbystřila. Vše, co kdy o Rye House slyšela, ji vedlo k domněnce, že to je kouzelné místo. Žily tam její sestřenice a mít šanci uprchnout před nákazou z Londýna by jistě bylo to nejlepší, co by je mohlo potkat.

Matce se rozjasnila tvář. „Williame, nedokážu ani slovy vypovědět, co pro mě tvá laskavost znamená. Moc ráda k vám půjdu. Pro děti to bude hotové požehnání. Je tam zdravý vzduch! Ale bojím se, že tě musím požádat ještě o jednu laskavost."

„Stačí říct," pronesl dvorně William.

„Potřebuji poradit s penězi," řekla matka, „a taky potřebuji doporučit někoho, kdo by se staral o naše statky tam na severu, protože bude lepší, když zůstanu tady na jihu, abych dětem zajistila lepší budoucnost. Odteď musím zasvětit svůj život jim."

„To vše můžeš bez obav nechat na mně," ujistil ji strýček William.

Matka vstala a objala ho. „Žádná žena neměla lepšího švagra," prohlásila.

„Vaši vlastní příbuzní by vám nemohli pomoct?" otázal se otec Cuthbert.

„Greenovi?" Matka zavrtěla hlavou. „Víte přece, že můj otec zemřel v Toweru, kde byl vězněn pro podezření ze zrady. Byla jsem poslední svého rodu a jeho jediná dědička. Vše, co jsem měla, jsem přinesla věnem Thomasovi. Mám sice na severu nějaké příbuzné a taky v Midlands, ale…"

Kateřina nejednou slýchala, jak se rodiče baví o svých příbuzenských svazcích se vznešenými rody Vauxů, Throckmortonů, Nevilleů, Dacreů, Talbotů i s rodinou otce Cuthberta, Tunstallovými, abychom jmenovali alespoň některé, a tyto konexe jim všem byly zdrojem velké pýchy, jakkoli bylo těžké si všechna ta jména zapamatovat. Kateřina žádné z těch lidí osobně neznala a podezírala matku, že ani ona s nimi nemá moc co do činění.

„Netřeba se na ně ohlížet," prohlásil strýček William. „Ne, když tu máš mě."

„A já vám zase mohu pomoct se stěhováním do Rye," přispěchal s nabídkou otec Cuthbert.

„Děkuji vám, drazí přátelé," pronesla matka dojatě. „Po pravdě řečeno, ani nevíte, jak velmi si přeji tam už být."

✶

V následujících dnech měli všichni plné ruce práce s přípravami ke stěhování. Dům v Blackfriars se měl uzavřít a měl v něm zůstat pouze správce. Matka vybídla Kateřinu a Willa, aby si sbalili věci, které jsou jim nejmilejší. Kateřina zaplnila truhlici se železnými obručemi panenkami, Knihou hodinek s překrásně malovanými okraji, dětskou učebnicí s břidlicovými tabulkami, z nichž se učila písmenka a číslice, káčou, míčem, pohárkem a loutnou. Nezapomněla ani na sešity a dřevěný penál s psacími potřebami, což pro ni bylo to nejdůležitější, neboť matka ji učila psát krásnou italikou – písmem, které si denně procvičovala.

Nahoru přes to vše položila věc nejcennější – pěknou látku, kterou jí ke křtu věnovala sama královna, po níž dostala jméno, a na které byly uprostřed zlatého kruhu vyšity iniciály K. I. P., jež – jak jí vysvětlila matka – znamenaly „Kateřina, infantka, princezna", a kromě nich se na ní skvělo ještě heslo *Plus ultra*, což značilo „Dál, jen dál" a bylo to motto Španělska, odkud královna pocházela. Matka však měla za to, že by se takové heslo mohlo hodit i pro malou Kateřinu, o níž byla přesvědčena, že to dotáhne mnohem dál, než se od ní čeká. Ta látka byla královně velmi drahá, neboť jí ji vyšila její vlastní matka. Musela mít tedy o lady Parrové opravdu vysoké mínění, když jejímu dítěti darovala takový poklad.

Královna Kateřině rovněž věnovala německé lakované korálky zdobené zlacením, které sama často nosívala. Kateřina velmi toužila po setkání s dobrotivou královnou a těšila se na den, kdy bude dost velká na to, aby sama mohla odejít ke dvoru.

V prosinci, kdy byli připraveni se odstěhovat, potivá nemoc konečně uvolnila své smrtící sevření a londýnské ulice se opět zaplnily lidmi.

„Jsem tak ráda, že už zase můžeme naplno žít," poznamenala matka, když si natahovala rukavice. Pak ale zesmutněla. „Ne že by se všechno vrátilo zpátky do normálu." Kateřina věděla, že myslí na otce. Nepřipustila však, aby se jí smutek zmocnil nadlouho. „Dokud zuřila nákaza, měla jsem z té cesty strach a v případě nutnosti bych ji i odložila, ale teď konečně můžeme vyrazit!" Usmála se na děti, zvedla ze země buclatou malou Anne a vyšla hlavními dveřmi z domu, kde už na ně čekala nosítka.

Kateřina seděla vedle matky, zachumlaná v kožešinách a s nožkama přikrytýma tlustou pokrývkou a položenýma na nahřáté cihle zabalené v plsti.

Jakmile se rozjeli, vyhlédla rychle z okénka zpět k domu, kde se narodila, aby si vštípila do paměti každičký detail jeho hrázděného průčelí, mřížkovaných oken se skly lesknoucími se v zimním slunci i domovním štítem visícím nad hlavním vchodem, na němž se skvěl modrobílý znak Parrů s mottem „Láska a věrnost". Život už nikdy nebude jako dřív a ona věděla, že otec jí bude moc chybět, ale to už začínala hledět vpřed, protože právě vyrážela vstříc vzrušujícímu dobrodružství.

Matka nehodlala nijak spěchat, a tak ujížděli volným tempem směrem na Hoddesdon, přenocovali v jednom hostinci poblíž Enfieldu severně od Londýna a v pozdním odpoledni následujícího dne dorazili na Rye House. Kateřina při pohledu na to nádherné sídlo nestačila žasnout. Zvedalo se nad širokým vodním příkopem, obklopeno vysokými hradbami, a se svými věžemi a cimbuřími vypadalo jako nějaký hrad z pohádky. Když projeli branou, uviděla, že na většině parkánů se rozkládají zámecké zahrady. Samotný obytný palác z červených cihel byl vcelku skromných rozměrů. Strýček William je uvedl do čtvercové síně, kde už na ně čekala tetička Mary, kyprá dáma s tvářemi jako jablíčka, aby je uvítala horkým kořeněným pivem, z něhož se dosud kouřilo, a slanými koláči plněnými masem.

„Pojďte se posadit do přijímacího pokoje," vybídla je a ihned je odvedla jedněmi ze dvou dveří za hlavním stolem, který stál na vyvýšeném pódiu, do bíle vymalované místnosti s jasně červenými závěsy, kde položila připravené občerstvení na stůl. V řadě tam už na ně skromně a pokorně čekalo pět malých děvčátek, která všechna udělala roztomilé pukrle a zvědavě zírala na Kateřinu i její sourozence.

„Pamatuješ se na svoje sestřenky, Kate?" zeptal se strýček William. Kateřina přikývla. Ty starší viděla před časem na nějaké rodinné oslavě, ale moc si na ně nevzpomínala. „Budou vám dělat společnost."

Dívenky jim představili od nejstarší po nejmladší jako Magdalen, Nan, Elizabeth, Mary a Margery. Magdalen byla o dvě léta starší než Kateřina a Margery byly dva roky, stejně jako Anne. Všechno to byly světlovlasé, modrooké a velmi půvabné holčičky. Třebaže na Willa, jediného chlapce v místnosti, pohlížely poněkud tázavě, očividně jim dělalo velkou radost, že mají nové kamarády na hraní. Do hodiny navázaly děti pevná přátelství a Kateřina viděla, jak se před ní otevírá nový život schopný zahnat smutek toho starého.

✶

Zima byla toho roku mírná a starší děti trávily většinu dne venku, kde si v zahradách a velké oboře hrály s míčem a na schovávanou, jezdily v dřevěných loďkách po řece Lea, jež napájela vodní příkop, nebo vyrážely trhat stálezelené větve a úponky břečťanu na vánoční girlandy. Všechny dostaly poníky, učily se na nich jezdit a měly dovoleno doprovázet dospělé, když vyráželi na hon nebo lovit se sokoly. Kateřina pobyt na čerstvém, svěžím vzduchu milovala. Fascinoval ji let sokolů vznášejících se vysoko na nebi, vzrušení z lovu i pocit svobody, který jí dodával pohyb v sedle. Byla nebojácná a pobízela svého vždy ochotného poníka ke stále větším výkonům. I Will zářil štěstím. Pokud se sestřenky zpočátku občas zdráhaly přijmout chlapce při svých holčičích hrách mezi sebe, rychle na to zapomněly; teď byl jedním z nich. Každý den za soumraku přibíhali všichni do zámecké kuchyně se zarudlými tvářičkami, zablácenými botami a rozcuchanými vlasy, a kuchař jim dal napít rozředěného horkého piva okořeněného muškátovým oříškem.

Nedlouho poté, co Kateřina a její rodina dorazily na Rye House, připojila se k nim i jejich sestřenice Elizabeth Cheyneyová. Ve svých dvanácti letech byla o dost starší než ostatní parrovské děti, ale ráda se účastnila jejich her a snažila se jim být matkou, ačkoli v tom tahala za kratší konec provazu. Její autoritu byly totiž ochotny respektovat pouze nejmladší děti. Jen ty strpěly, aby o ně pečovala. Kateřina velmi soucítila s Anne, jíž se nelíbilo, že ji Elizabeth neustále převléká a někam tahá, ale byla sestřence vděčná, že batole zabaví. Svou malou sestřičku sice velmi milovala a byla by s ní možná ráda trávila i víc času, ale Anne byla přece jen moc malá na to, aby si mohla s ostatními užívat všechna ta vzrušující povyražení v Rye House, z nichž nikoli tím nejzanedbatelnějším bylo Kateřinino prohlubující se přátelství s Magdalen Parrovou. Ta dívka měla v sobě vřelost a ducha, jež Kateřinu přitahovaly, a brzy z nich byly nerozlučné přítelkyně. Rušné zimní dny tak zvesela ubíhaly, dokud se jednoho dne v zahradách neobjevila první jarní poupata.

Dny se prodlužovaly a matka se pomalu připravovala k porodu. Ze dna cestovní truhly vytáhla zavinovačky i maličké dětské oblečení, jež nosili už Kateřina, Will i Anne, a nechala je vyprat.

Domácí povolali porodní bábu, a když matce začaly bolesti, poslali děti pryč a Elizabeth dostala nařízeno, aby je vzala do parku, kde strávily příjemný den hraním na honěnou.

Po návratu našly strýčka Williama v síni s vážným výrazem v obličeji.

„Vaše matka se cítí dobře," řekl, „ale děťátko se, bohužel, narodilo mrtvé."

Kateřina se hlasitě rozplakala pro sestřičku, kterou neměla nikdy poznat. Tetička Mary ji spěchala utěšit a přivinula ji na svou rozložitou hruď, ale to už začala kvílet i Anne, aby nezůstala pozadu.

„Můžeme za matkou?" zeptal se Will.

„Až si odpočine, dítě," odpověděla tetička Mary.

Když konečně vstoupili do matčiny komnaty, vztáhla k nim ruce. „Bohu se zlíbilo vzít si vaši sestřičku k sobě," pronesla rozechvělým hlasem, zatímco děti usedaly k ní na postel. „Ponechal mi ale vás tři, moji drahoušková. A ta maličká odešla za otcem. Nesmíme pro ně příliš truchlit. Jsou s Pánembohem v nebi, kde toužíme být všichni. Budeme na ně vzpomínat ve svých modlitbách."

Jen co matka o dva týdny později vstala z lože, začala trávit dlouhé hodiny zavřená se strýčkem Williamem a otcem Cuthbertem, který se v Rye House zastavil cestou do Lincolnu, kde byl kanovníkem při místní katedrále.

„Sestavujeme plán tvého vzdělávání," sdělila jednou odpoledne Kateřině, když spolu osaměly v přijímací komnatě. „Dříve nebo později se budu muset vrátit do služby ke královně a strýček William svolil, abys zůstala tady a učila se se svými sestřenkami. Budu za vámi jezdit, jak jen to půjde, abych viděla, jaké děláte pokroky."

Třebaže byla Kateřina ještě malá, dobře si uvědomovala, že matka je velmi inteligentní žena, která vášnivě dbá na vzdělání. Uměla i francouzsky a latinsky.

„Vaše matka má velmi pokrokové názory," nechal se jednou slyšet strýček William. „Rozhodla, že vy, děvčata, obdržíte stejné vzdělání jako William. Je to trochu nad mé chápání; jsem jen prostý voják, a tak organizaci toho všeho ponechám na tobě, Maud."

„Vaše matka se řídí radami našeho vzdáleného příbuzného, sira Thomase Morea," prozradil Kateřině otec Cuthbert. „Sir Thomas dopřál svým dcerám téhož vzdělání jako synovi. Učenost těch dívek je vyhlášená. Král s královnou si vzali jeho příklad k srdci a i oni nechávají princeznu Marii vzdělat."

„Dívky jsou stejně inteligentní jako chlapci," prohlásila matka. „Nejsou tak slabé, jak by nám chtěli někteří namluvit."

„To jistě ne," souhlasil otec Cuthbert.

Strýček William se tvářil pochybovačně. „Má mysl je otevřená," usmíval se nicméně. „Kdo jsem já, abych zpochybňoval moudrost sira Thomase Morea i krále?"

„Ale jdi!" zvolala tetička Mary a uštědřila mu hravý šťouchanec.

Kateřině se líbilo, jak ji matka celý předchozí rok učila, pokud zrovna nebyla ve službě u dvora. Byla dobrou učitelkou a nadšeně předávala znalosti svým dětem. Podle toho, jak o tom mluvili dospělí, vypadal plán na její vzdělávání lákavě.

Strýček William na matku chvíli zamyšleně hleděl. „Ještě je sice brzy, Maud, ale mohlo by se stát, že tě někteří pánové ode dvora požádají o ruku. Jsi pořád mladá, a kdyby na to došlo…"

„Ne," pronesla matka pevně a hezké tváře jí zrudly. „Nehodlám se znovu provdat. Nemohu ohrozit Willovo dědictví, které pro něho spravuji. Ne, Williame, svůj život hodlám zasvětit dětem. Chci, aby byly vzdělané a uzavřely výhodná manželství. A mám i povinnosti vůči královně."

„No, kdyby sis to náhodou rozmyslela, věz, že tvoje děti tu vždycky budou mít domov," usmál se strýček William.

A nabídl matce, že jako učebnu může využívat menší přijímací pokoj za pódiem. Každé dítě dostalo svůj stůl a židli s výjimkou těch nejmladších, které se měly začít učit s ostatními teprve po dovršení čtvrtého roku.

Měsíce poklidně plynuly. Na Rye House byli už rok, rok a půl… Každý den tu začínal modlitbami. Matka byla zbožná žena a toužila vštípit svým dětem i těm, jež měla na starosti, hlubokou lásku k Bohu a poslušnost Jeho slovu. V doktoru Clarkeovi, domácím kaplanovi strýčka Williama, našla skvělého učitele, jenž své žáčky seznámil se vším, co obnášelo takzvané Nové učení.

„Víte, že Bible obsahuje Písmo, které je Slovem božím?" zeptal se jednou dětí. Všechny přikývly. „Celá staletí bývalo Písmo latinské a kněží se nám je pokoušeli vysvětlovat. Nyní učenci usilují o lepší znalost latiny a řečtiny, aby si Bibli mohli přečíst sami. Jednoho dne, dá-li Bůh, si ji budeme moci přečíst i v angličtině, a to je víc než co jiného důvod, proč vy, děti, musíte dávat v hodinách pozor."

Kateřina milovala biblické příběhy, které jim matka vyprávěla. Jak úžasné by však bylo, kdyby si je mohla přečíst sama! Na hodinách latiny byla proto tak pilná a vedla si tak dobře, že ji doktor Clarke naučil i trochu řecky.

„Máš nadání na jazyky, dítě," řekl jí s radostným úsměvem.

Matka je učila francouzštinu, kterou si Kateřina osvojovala rychle a s lehkostí sobě vlastní. I Anne se učila francouzsky, když už byla dost velká, aby se mohla připojit ke starším dětem. Tvořili spokojenou skupinku, těchhle osm dětí s hlavičkami s kaštanově hnědými i plavými vlásky sklánějícími se nad knihami, zatímco mřížkovanými okny proudilo do místnosti slunce. Rána i dopoledne věnovali učení a odpoledne pokaždé vyběhli ze dveří a donekonečna si hráli s míčem, honili se a schovávali. V zimě pak stavěli sněhuláky a trhali cesmínu a břečťan. V oněch opojných dnech svého dětství bývala Kateřina tak šťastná, že když ji matka odcházející zpět ke dvoru poprvé nechala stát v slzách v bráně a hledět za svým malým průvodem mizejícím v dáli, netrvalo dlouho a ani ji moc nepostrádala. Zato bez Willa byla jako ztracená, když ho na jaře 1520 díky matčině protekci u královny v jeho šesti letech přijali jako páže do družiny krále Jindřicha, který právě odjížděl do Francie na setkání s francouzským králem Františkem. Když se pak Will v červenci vrátil domů, byl plný dojmů z divů, jež během té cesty viděl.

„Lidé tomu říkají setkání na Poli zlatých stanů," vyprávěl uchváceně. „Všichni tam na sobě měli své nejlepší oblečení. Té podivuhodné nádhery a okázalosti! A nikdy dřív jsem neviděl tak obrovské davy. Král byl samý šperk, až se celý třpytil! Je to opravdu mocný muž. Až vyrostu, Kate, stanu se dvořanem!" Od té doby nebyl už Will nikdy se životem na Rye House spokojen.

Strýček William býval doma častěji než matka. Stal se pro všechny všudypřítomnou a láskyplnou otcovskou postavou. Kateřina věděla, že jen díky němu si může tak skvěle užívat života. V osmi letech, když mu chtěla povědět, jak moc ho miluje, a projevit mu vděk, rozhodla se darovat mu Knihu hodinek, kterou zdědila po otci, a vepsala do ní zvláštní věnování: *Strýčku, až si budeš v této knize číst, vzpomeň si, prosím, na tu, co ti toto do tvé knihy vepsala. Tvoje milující neteř Kateřina Parrová.* Když to strýček William četl, zaleskly se mu v očích slzy.

Kapitola 2

1523–1524

V dubnu, kdy se celý svět oděl do svěží zeleni a v korunách stromů se rozléhal zpěv ptáků, pohlédla Kateřina na svůj obraz v zrcadle z leštěného stříbra a usoudila, že co vidí, se jí líbí. Bylo jí skoro jedenáct a vyrůstala v elegantní mladou dámu, jakou z ní její matka chtěla mít. Měla příjemné rysy a vřelé, bystré oříškově hnědé oči. Pokud se na ní vyskytla nějaká vada, pak snad jen to, že měla příliš dlouhý a maličko ohrnutý nos jako její bratr. Byla vyšší než většina dívek v jejím věku, útlá a pod živůtkem už jí rašila drobná ňadra.

V rychlosti si rozčesala dlouhé kaštanově hnědé vlasy a odchvátala dolů připojit se k ostatním dětem v učebně. To dopoledne měli jako pomoc k výuce italštiny probírat Petrarkovy sonety a rovněž Cicerona. Toho měla Kateřina moc ráda a souhlasila s ním v názoru, že pokoj bez knih je jako tělo bez duše. Jejím mladším sestřenkám však připadal nudný a soudily, že bude-li mít Kateřina pořád nos zabořený v knihách, jen si zkazí oči a bude pro ni těžké najít si manžela, ale Magdalen a Anne jí rozuměly. Ani ony, ani Kateřina si s hledáním manželů moc hlavu nelámaly. Se svým životem byly spokojené. Jak pravil moudrý Cicero: „Máš-li zahradu a knihovnu, máš vše, co potřebuješ." Kateřina láskyplně pohlédla na knihy srovnané v horní poličce těžké dubové skříně. Cenné věcičky, jen co je pravda!

Ještě než se ale mohli dostat k Petrarkovi a Ciceronovi, měli mít hodinu matematiky. To byl nápad otce Cuthberta. Sám byl nadšený matematik a svého času dokonce sepsal traktát o aritmetice. Za svých častých návštěv na Rye House se vždy živě zajímal o pokroky, jakých děti dosáhly. Kateřina byla dobrá v počtech a geometrii. Velmi ji totiž bavilo řešit úkoly, jež nastolovaly.

Toho dne však nevešel do učebny doktor Clarke, nýbrž matka, která přijela ode dvora na dovolenou, následovaná tetičkou Mary a Elizabeth Cheyneyovou, nyní osmnáctiletou dívkou vážných, ušlechtilých rysů, z níž vyzařovalo jisté ostýchavé kouzlo.

„Váš laskavý učitel má migrénu," oznámila všem matka, když se dívky i Will zvedli z úklony. „Pro dnešek se budete muset spokojit s námi, děvčata.

Tobě, Wille, doktor Clarke vzkazuje, že máš dokončit esej o Caesarovi, takže se tomu budeš muset věnovat."

„A vy, mladé dámy, mě teď doprovodíte do přípravny léků, kde zhotovíme do zásoby nějaké tinktury," sdělila dívkám tetička Mary.

Kateřina si povzdechla. Raději by zůstala u knih. Matka ale vždy trvala na tom, že dívky by kromě jiného měly umět vést velkou domácnost a musí se to naučit dřív, než se provdají. V určité dny, kdy se Will učil jezdit na koni, zacházet se zbraněmi a ovládat mužské sporty, proto s tetičkou Mary dívkám vysvětlovala, jak sestavovat rozpočet a vést účetnictví, řídit služebnictvo, dohlížet na přípravu i podávání jídla, a seznamovala je i s tajemstvími místnosti sloužící k takovým činnostem, jako je zavařování marmelád, zhotovování parfémů či příprava léků. Kateřina by ovšem daleko raději jezdila s Willem na koni nebo dokonce trénovala se zbrojmistrem na nádvoří šerm. Jak svému bratrovi záviděla jeho mužskou svobodu!

„Není třeba protahovat obličej, Kateřino," napomenula ji matka. „Domácí práce jsou pro mladé dámy stejně důležité jako knihy a vzdělání a je třeba je zvládat. Nemá smysl chodit s hlavou plnou Cicerona, když se tvůj manžel dovolává oběda! Možná bys uvítala, kdybych tě nechala přist, co?"

Kateřině neunikla rozverná jiskra v matčiných očích. Matka moc dobře věděla, jak její dcera předení nesnáší. Sama by možná víc než co jiného uvítala, kdyby ji všichni nechali s jejími knihami na pokoji. Povinnost však pro ni byla vždycky důležitější než osobní záliby.

„Ještě než ale začneme," dodala matka jakoby mimochodem, „máme pro vás skvělou zprávu."

„Elizabeth si má brát syna lorda Vauxe," vyhrkla radostně tetička Mary. Elizabeth se začervenala a v obličeji se jí rozhostil lehce samolibý výraz. Lord Vaux byl jejím poručníkem a mladý pár byl zasnouben už od dětství. Byla to skvělá partie, neboť Elizabeth se jednoho dne stane baronkou. Thomas Vaux byl ve svých čtrnácti letech urostlý chlapec a na svůj věk snad až příliš vyspělý – tou dobou již studoval na Cambridgi. V předchozích letech čas od času přijel se svým otcem do Rye House na návštěvu a na Kateřinu pokaždé udělal hluboký dojem rozsahem svého vzdělání i básněmi, jež skládal. S Elizabeth se k sobě náramně hodili.

Dívky Elizabeth políbily a poblahopřály jí, ale tetička Mary zvedla ruku a gestem naznačila, že to ještě není všechno. „Měla by to být dvojitá svatba," řekla. „Magdalen, i tobě otec našel ženicha."

Zatímco její sestry zalapaly po dechu, Magdalen zbledla. Milovala život na Rye House a Kateřina věděla, že manželství pokládá za něco, co ji čeká až v daleké budoucnosti.

„Ztratila jsi řeč, dítě?" podivila se tetička Mary.

„O… ohromilo mě to," zajíkla se Magdalen.

„Nechceš vědět, kdo je ten šťastný ženich?" usmála se na ni matka.

„Je to Ralph Lane z Orlingbury v Northamptonshiru," oznámila dceři tetička Mary, aniž čekala, až Magdalen odpoví. „Je mu čtrnáct a je jen o rok starší než ty. A má zdědit krásný velký dům s dvaceti komnatami."

Magdalen se rozplakala. „Ale matko, já si nechci nikoho brát, i kdyby byl sebebohatší! Nechci odejít od tebe, od otce ani z Rye House."

Tetička Mary ji vzala konejšivě okolo ramen. „Cítit určitý odpor je přirozené, drahé dítě. Jsi mladá a vyhlídka na svatbu ti musí připadat nepatřičná. Máš ale starostlivého otce, který ti sjednal dobrou partii, a neodejdeš odtud hned. Po svatbě tu zůstaneš až do svých čtrnácti let. Myslíme si totiž, že v danou chvíli jsi na manželské povinnosti ještě příliš mladá, takže na Orlingbury odjedeš až příští rok zjara. Za tu dobu budeš mít dost času si na tu myšlenku zvyknout. A není to konec světa – budeme se moci navštěvovat."

„Takže tu ještě rok zůstanu?" zvedla Magdalen tvář zvlhlou slzami.

„Ano, moje kuřátko. A mezitím ti zhotovíme nádhernou garderobu, aby z tebe byla krásná mladá dáma."

Magdalen si osušila oči kapesníčkem a lehce popotáhla. Kateřině jí bylo líto. I sebe však litovala, protože věděla, že až přítelkyně odjede do Northamptonshiru, bude jí hrozně scházet.

To odpoledne si Magdalen vyšla na procházku parkem bez doprovodu. Prý potřebuje být chvíli sama, aby mohla přemýšlet, prohlásila. Když se vrátila, Kateřina s Anne si v síni právě nacvičovaly taneční kroky a Will jim k tomu brnkal na loutnu. Jakmile Magdalen zahlédli, zaraženě přestali, ale dívka nasadila statečný výraz a vyzvala je, aby pokračovali. Kateřina tanec zbožňovala, ale toho dne do něj nedokázala vložit srdce. Totéž platilo i pro šachy a hru na loutnu, což byly další dvě volnočasové aktivity, jež milovala. Tentokrát jí nabízely jen mizivé rozptýlení. Matčiny historky ode dvora, onoho pohádkového a fascinujícího místa, jež toužila spatřit, většinou doslova hltala, a přece se toho večera, kdy si matka povídala se strýčkem Williamem a tetičkou Mary, nedokázala na žádnou z nich soustředit. Právě jí totiž svitlo, že i jí možná zanedlouho najdou manžela a Magdalen nemusí

být jediná, která bude proti své vůli vytržena z pozemského ráje, jímž byl pro ně Rye House.

Hned v následujícím týdnu matka odjela ke dvoru. Když se pak kvůli svatbám vrátila, vypadala, že je sama se sebou nadmíru spokojena. Svolala dolů do přijímací komnaty všechny své děti a Kateřinu objala.

„Mé drahé dítě, mám pro tebe skvělou zprávu!“ pronesla pyšně. „Našla jsem ti manžela a je to lepší partie, než v jakou jsem se kdy odvážila doufat.“

Kateřině se udělalo nevolno. Přesně toho se obávala. Věděla, že to jednou přijde, ale modlila se, aby to nebylo tak brzy.

Nehroutila se však jako Magdalen. Nechtěla mařit matčiny naděje, ani jí kazit radost. „To je dobrá zpráva,“ řekla a samotnou ji překvapilo, jak pevně zní její hlas. „Koho si mám brát?“

„Syna lorda Scropea z Boltonu!“ pronesla matka triumfálně. „Jen pomysli! Je dědicem barona. Navrhl mi to sám jeho dědeček, lord Dacre, který je bratrancem tvého zesnulého otce. Henrymu Scropeovi je třináct, věkově je tedy pro tebe ten pravý, a lord Dacre si myslí, že jsi pro toho hocha dobrou partií. Váš sňatek posílí naše svazky se vznešenými příbuznými na severu. Už jsem lordu Scropeovi napsala. Podporuje-li to spojení lord Dacre, musí s ním souhlasit i on.“

Kateřině se trochu ulevilo. Bude-li mít jen trochu štěstí, lord Scrope přes všechno matčino ujišťování souhlasit nebude. Proč by měl svého syna oženit s dcerou pouhého sira, která mu přinese jen skromné věno? A jí je teprve jedenáct a není ještě ve věku na vdávání, takže by si matka měla stanovit podmínku, že než její dcera začne se svým manželem žít, musí dovršit čtrnáctý rok. Měla by tak k dobru další tři roky, jež by mohla strávit na Rye House.

„Bolton je daleko odtud,“ pronesla nahlas. „Bolelo by mě, matko, kdybych od vás musela odejít až tam.“

„Je to ale velký hrad,“ nesouhlasila matka, „a troufám si tvrdit, že mladý Henry Scrope bude často pobývat u dvora, takže se budeme moct vídat. Poprosím královnu, aby ti taky našla místo u dvora, až budeš vdaná.“

To bych dokázala spolknout, pomyslela si Kateřina. A taky to spolkne, jak věděla. Měla by být ráda, že jí matka našla takového nadějného manžela.

Navíc nic není ještě dohodnuto.

✶

Květen přinesl rozkvetlou přírodu a svatby, jež se jedna po druhé konaly v zámecké kapli na Rye House. Mladé páry oddával otec Cuthbert. Elizabeth zářila štěstím, zatímco Magdalen se jen trpně podvolila. Kateřina oděná v nových zelených šatech sledovala oba obřady s vědomím, že už brzy může skládat manželský slib i ona, a napadlo ji, že mladí manželé, kteří se ocitli před oltářem, vyhlížejí poněkud vystrašeně; možná by raději trávili čas nad knihami nebo se učili šermovat. Zvlášť Thomas Vaux vypadal dost nervózně. Zřejmě mu dělalo starost, jak obstojí ve svatebním loži. Na něco takového nechtěla Kateřina ani pomyslet. Věděla už tak trochu, k čemu by mělo mezi mužem a ženou dojít, a neznělo to moc přitažlivě. Vlastně jí to přišlo hrubé.

Následovala svatební hostina. Strýček William byl skvělý hostitel, pyšný na bohatou tabuli, kterou připravila jeho žena. Na stolech byly prostřeny velké kusy masa, kynuté koláče, mísy s hráškem a mladým chřestem, jakož i obrovský svatební dort ve tvaru řeckého boha Hyména, patrona svatebních oslav.

Po hostině následoval tanec. Domácí minstrelové se chopili nástrojů a začali hrát. Všichni vstali. Kateřina chytila za ruku Willa a brzy se už spolu točili na parketu v živém branle. Protančili celý večer, dokud nenadešel čas připít novomanželům sladkým kořeněným vínem. Poté byli Thomas a Elizabeth za všeobecného smíchu a veselí odvedeni svými služebníky ze síně a po nějaké chvíli se všichni hosté zvedli a odebrali se do komnaty, kde spolu červenající se mladý pár ležel v posteli, pokrývku přitaženou až k bradám.

„Konej svou povinnost, chlapče!“ zaburácel lord Vaux, rozkurážený vínem, a jeho syn se plaše začervenal.

Otec Cuthbert rychle požehnal loži a odvedl bujarou společnost pryč.

„Ponechme je na pokoji,“ nabádal přítomné, zatímco mu někdo vrazil do ruky pohár.

„Myslím, že je nejvyšší čas jít spát,“ ozvala se matka.

Kateřina jen zdráhavě opouštěla zábavu, ačkoli tanec dávno skončil a hosté se už jen veselili. Věděla, že matka nechce, aby poslouchala košilaté žerty a narážky. Ona je ale slyšela, když odcházela z místnosti, a tváře jí zahořely studem. V patře na schodech zahlédla Magdalen, přízrak v bílé noční košilce, jak tam stojí se svící v ruce.

„Díkybohu, že to nejsem já,“ hlesla Magdalen. „Přetrpět to, co musí přetrpět Elizabeth, je samo o sobě dost zlé i bez toho odpudivého vtipkování.

Až půjdeme na lože my s Thomasem, budeme ušetřeni aspoň toho. Do té doby však, zaplať Pánbůh, uplynou ještě věky."

„Ano, máme před sebou celý rok, kdy můžeme být spolu," vypravila ze sebe Kateřina se staženým hrdlem. Věděla, že Magdalen nemusí být první, která odtud odejde.

Týden po svatbách přichvátala matka do zahrad s tváří zkřivenou hněvem. „Pojď dovnitř, Kateřino!" nařídila rázně. Kateřina přestala trhat květiny, rozběhla se za ní a cestou horečně přemýšlela, čím se asi provinila.

Matka vešla do učebny a zavřela za nimi dveře. „Posaď se, dítě. Dostala jsem list od lorda Scropea a není to dobrá zpráva." Kateřina v duchu zadoufala. Co není dobrá zpráva pro matku, může být skvělá zpráva pro ni.

Matka přecházela po místnosti, neschopná ovládnout vztek. „Pro jeho syna očividně nejsi dost urozená ani bohatá. To je ve zkratce vše, co k tomu mohu říct. Nechal mě čekat věky na odpověď a pak mi sdělil, že k zasnoubení sice svolí, ale jen když mu vyplatím nesmyslně vysoké věno, z něhož čtvrtinu bych měla složit okamžitě, a to bez jakékoli záruky."

„Ale to je nehoráznost!" zvolala Kateřina a pocit úlevy rázem vystřídalo rozhořčení a osten potupy.

„A to není všechno!" zuřila matka. „Napřed přišel s touhle ponižující nabídkou a nádavkem měl ještě tu drzost prohlásit, že pokud bys zemřela, než bude manželství naplněno, věno nevrátí. A dokud nebude sňatek zpečetěn, nebude prý s námi uzavírat žádné smlouvy, čímž bychom se mohli ocitnout ve velmi prekérní situaci."

„Jestli se mu jeho syn v tomhle podobá, nechtěla bych si ho tak jako tak vzít," prohlásila Kateřina.

„Lord Dacre ve mně vzbudil dojem, že lord Scrope ten svazek uvítá," soptila matka.

„Třeba chtěl být jen užitečný," dohadovala se Kateřina. „Co budete dělat?"

„Spolknu svou hrdost a zamyslím se nad způsobem, jak situaci zachránit," prohlásila matka. Tak si to ovšem Kateřina nepředstavovala – nebo spíš nečekala, že něco takového uslyší. Bylo zřejmé, že lord Scrope se vykrucuje a jako nevěstu ji pro svého syna nechce. Jaký smysl má plýtvat časem a energií na předem ztracenou věc? Nic však neřekla. Věděla, že matka je, pokud jde o její děti, velmi ctižádostivá a jejím prvořadým cílem je vidět je dobře zaopatřené.

„Budu se nad vším muset ještě zamyslet," řekla, svezla se ztěžka na židli,

natáhla se ke Kateřině a poklepala ji po ruce. „Prozatím se na to snaž zapomenout. Vrať se k Ciceronovi a ke studiu jazyků a užívej si všech kratochvílí, které máš ráda. A teď už utíkej za ostatními. A pamatuj, o tomhle nikomu ani muk. Nechci, aby se říkalo, že my, Parrové, nejsme pro takové, jako jsou Scropeovi, dost dobří."

V červenci obdržela matka další list od lorda Scropea a ukázala ho Kateřině. Seděly spolu na kamenné lavičce ve stínu zahradní zdi a květinami na záhonech u jejich nohou profukoval lehký vánek.

„Chce znát odpověď?" podivila se Kateřina. „Copak jste mu nenapsala, má paní?"

„Napsala. Pověděla jsem mu, že ohledně jeho podmínek potřebuji čas na rozmyšlenou."

„Předpokládám, že podle jeho mínění bychom s nimi měly nadšeně souhlasit."

„Podívej, tady," zabodla matka ukazováček do jednoho místa v dopise. „Trvá na tom, abych mu do srpna vyplatila první část věna." Posupně se zasmála. „Jako kdybych mohla takovou sumu za tak krátkou dobu sehnat! A i kdybych mohla, lord Scrope se postaral, aby z toho pro něj neplynuly žádné závazky. Mohl by z té dohody po libosti vycouvat a přivést mě na mizinu. Kateřino, bojím se, že vůbec nemá v úmyslu v jednáních o tom sňatku pokračovat."

Kateřina přikývla a v duchu si jen přála, aby se na celou tu epizodu mohlo rychle zapomenout.

Matka vstala. „Až se vrátím ke dvoru, ještě jednou se pokusím dotáhnout jednání o tom sňatku do konce. Promluvím si znovu s lordem Dacrem. Určitě má na lorda Scropea nějaký vliv."

Kateřina by matku ráda poprosila, ať už se dál nenamáhá, protože věc je tak jako tak odsouzena k nezdaru, ale mlčela. Kdyby k tomu sňatku někdy přece jen došlo, nechtěla, aby si matka myslela, že o něj nestála. Jako milující dcera splní svou povinnost a celému světu ukáže, že radostně přijímá budoucnost, kterou jí matka s takovou péčí uchystala.

Brzy po návratu ke dvoru napsala matka Kateřině list, v němž vysvětlovala, že lord Dacre je momentálně na severu, ale v horizontu několika týdnů bude zase zpátky v Londýně. Začátkem podzimu dostala Kateřina další dopis.

Lord Dacre prý má v plánu zůstat na severu až do Vánoc, ale lordu Scropeovi prý poradil, ať je trpělivý a nenaléhá na odpověď.

Kateřina si list přečetla u stolu v učebně, když se ostatní po skončení výuky rozešli, a už tehdy věděla, že na splnění matčiných vyhlídek je jen pramalá naděje. Pouze blázen by si myslel, že by jí takové uspořádání přineslo štěstí; bylo zřejmé, že lord Scrope matku nutí od jejího záměru upustit.

Povzdechla si. Trápil ji pocit viny kvůli tomu, že si tak přála, aby celá ta záležitost k ničemu nevedla. Jak tak chodila po Rye House, v duchu se radovala, že tu bude moct zůstat – a kdyby bylo po jejím, zůstala by tu ještě hodně dlouho. V srpnu dovršila jedenáctý rok a na mladé muže a milostná dobrodružství neměla dosud pomyšlení. A manželství, jak rychle zjišťovala, je tvrdý byznys, v němž se na mladá srdce nikdo neohlíží.

Na Vánoce přijela matka domů, zrovna když se v troubě pekla různá masa, nad ohněm bublal pudink a celým domem prostupovaly kouzelné vánoční vůně. Kateřina i její souputníci se právě vraceli z lesa s náručemi plnými větví a úponků stálezelených rostlin. Kráčeli v patách mužům, kteří vlekli vánoční poleno, jež bude po celou dobu svátků hořet ve velké síni. Matka, oblečená dosud v cestovním úboru, stála u krbu a hřála si ruce nad ohněm. Vesele pozdravila děti a obdivně poznamenala, jak moc William vyrostl a jak osmiletá Anne spěje do krásy.

„A ty, Kateřino," dodala a objala svou nejstarší, „ty jsi krásná jako vždy."

Toho večera, když bylo už po jídle a všichni seděli ve velké přijímací komnatě, kde vili věnce z cesmíny a břečťanu, se k ní matka otočila a oznámila: „Dostala jsem zprávu od lorda Dacrea. Chápe prý moje obavy. Dělal, co mohl, aby lorda Scropea přesvědčil. Připomněl mu, že pocházím z dobrého a vzdělaného rodu Greenů. Dokonce mu prý řekl, že jeho požadavky jsou tak nehorázné, že s nimi nikdy nemohu souhlasit. A navrhl, aby tu Henry nějaký čas pobýval na moje útraty a těšil se z předností naší školy." Povzdechla si. Kateřina uhodla, co přijde. „Lord Scrope se však nedal obměkčit. Žádné jiné podmínky prý pro něj nepřicházejí v úvahu. Tvrdí, že jsem měla na sehnání peněz dost času. Upřímně řečeno, Kateřino, myslím, že v téhle věci už dál zajít nemohu."

Strýček William souhlasně přikyvoval. „Přece bys nechtěla, aby se naše Kateřina vdala do takové rodiny," řekl. „Radím ti, abys další jednání odmítla."

„Já ti radím totéž," přitakala tetička Mary.

„I já," vložil se do hovoru Will. „Jako hlava rodiny nechci, aby se moje sestra provdala za nějakého Scropea. Jsem si jist, že dokážeme ulovit i mnohem větší rybu."

Matka se na něho láskyplně usmála. „Určitě máš pravdu, synku. Po Novém roce lordu Scropeovi napíšu. A teď si všichni vespolek užijme veselé Vánoce."

Strohý list, který matka obdržela od lorda Dacrea, ji nijak nevyvedl z míry. „Odmítnutím jeho vnuka jsem ho urazila," řekla. „Neměla jsem se prý snažit odporovat těm, kdo stojí výš!" dodala trpce. Kateřině však bylo úplně jedno, že se lord Dacre urazil. Hlavní bylo, že nemusí opustit Rye House.

Několik týdnů nato přišel další dopis nesoucí pečeť lorda Dacrea. Matka stála v síni a Kateřina netrpělivě čekala, až si ho přečte a ona se dozví, co v něm stojí. Prosila v duchu Boha, aby si lord Scrope vše nerozmyslel a nenabídl lepší podmínky.

Kdykoli matka v poslední době mluvila o lordech Dacreovi a Scropeovi, nasadila vždy kyselý tón, ale teď jako by změkla. „Zdá se, že ti tak jako tak nebylo souzeno se za toho mladíka provdat," řekla. „Ubohý Henry minulý týden zemřel. Vzala si ho jarní horečka. Pokoj jeho duši."

Kateřiny se zmocnil hluboký smutek pro bývalého ženicha, jehož nikdy nepoznala – mladého chlapce, který se už nedožije svých patnáctých narozenin.

Brzy nato ji však čekala opravdová bolest ze ztráty blízkého člověka. Magdalen odjela na Orlingbury. Pomáhat jí s balením a přípravami na cestu bylo nefalšované utrpení, protože Magdalen odjet nechtěla a spoustu času strávila v slzách.

„Nemohu od tebe odejít, máti," plakala a zoufale se držela tetičky Mary.

„Nemluv nesmysly," napomenula ji tetička Mary, ale i jí se leskly oči. „Takhle přece za manželem přijet nemůžeš. Co si o tobě ten ubožák pomyslí?" A houpala Magdalen v náruči. „Cítit totéž co ty je u mladých dívek normální. I mně bylo takhle, když jsem měla opustit domov a provdat se za vašeho otce. A to jsem s ním byla šťastná jako nikdy předtím. Dá-li Bůh, budeš taky tak šťastná. Musíš přijmout budoucnost, dítě, a milovat svého manžela. Je to tvoje povinnost a doufám, že to pro tebe bude i radost."

Pustila Magdalen z náruče a vzala ji za bradu. „Jsi Parrová, dcero, a vím jistě, že náš rod bude mít dobrý důvod být na tebe hrdý."

Magdalen si osušila slzy. Po této srdceryvné scéně konečně rezignovala. Když se však při loučení pevně objala s Kateřinou, její sebeovládání povolilo. „Bůh s tebou, nejmilejší sestřenko," zaštkala. „Modlím se, abychom se brzy opět shledaly."

Po Magdalenině odjezdu připadal Kateřině Rye House přes všechno skotačení a štěbetání jejích čtyř sester a Willa s Anne podivně prázdný.

Kapitola 3

1525–1528

Přišlo další léto a Magdalen Kateřině stále chyběla, ačkoli si už na dívčinu nepřítomnost zvykla a brala ji jako hotovou věc. Často si psaly a zjištění, že si sestřenka na svůj nový život pomalu zvyká, Kateřinu povzbuzovalo, jakkoli to v ní současně vyvolávalo lehký smutek, protože věděla, že už ji Magdalen tolik nepotřebuje. V jejích dopisech se zračila dříve nebývalá světaznalost a stále častěji v nich probleskovaly zmínky o „drahém Ralphovi". A ty z poslední doby byly plné nadšených zmínek o jejím těhotenství. Tehdy si Kateřina uvědomila, že to je ona, kdo zůstala sama a svou přítelkyni postrádá víc než ona ji.

Koncem června se ode dvora vrátila matka a vyprávěla jim o velkolepém ceremoniálu, během něhož šestiletý Henry Fitzroy obdržel od svého královského otce vévodství richmondské a somersetské.

„Královna to nesla velmi těžce," konstatovala, když všichni vespolek seděli na zahradě a popíjeli sladký bylinný likér. „Ubohá duše, většinou své city skrývá, protože král bývá diskrétní, pokud jde o jeho zálety, ale tomuhle panchartovi projevuje nebývalou přízeň před očima celého dvora, a navíc mu propůjčil královská vévodství. Bylo to pro ni vrcholně ponižující zvlášť proto, že ona sama mu syna nedala. Jako by jí tím říkal: ‚Madam, *já* syny mít mohu.'"

„Kolik dětí mu porodila?" zajímala se Anne.

„Myslím, že osm, ale naživu z nich zůstalo jen jediné děvče. Je to opravdu velká tragédie."

„Proto asi král s královnou princeznu Marii tak milují," dohadovala se Anne.

„Ano, ale je to dívka. A žena království vládnout nemůže," prohlásil strýček William. „Král potřebuje syna, který by po něm dosedl na trůn."

„A královna už není ve věku, kdy by mohla mít děti," pronesla tiše matka.

Kateřina pochopila, že to je slepá ulička. „Co má tedy král dělat?"

Matka si poposedla s židlí do stínu. „U dvora se mluví o tom, že Henryho Fitzroye pomalu připravuje pro královský úřad."

„Nemanželský syn přece nemůže zdědit korunu," podivila se Anne.

„Parlamentním výnosem lze jmenovat následníkem kohokoli, koho král určí za svého dědice," poučil ji strýček William. „Ale přijme-li ho lid, to už je jiná otázka."

„Podle mě nás na to postupně připravuje," nechala se slyšet matka. „Královna říkala, že tomu Richmondovi zřídil velkou domácnost, něco jako druhý dvůr. Škoda že v jeho čele nemůže stát královnin syn."

Hned následujícího dne obdržel strýček William výzvu, aby se dostavil ke dvoru. Urychleně tedy odjel na jih. Neuplynul ani týden, a do místnosti, kde matka právě učila mladší děti francouzsky, zatímco doktor Clarke seznamoval ty starší s pravidly rétoriky, vrazila tetička Mary.

„Skvělé zprávy!" zvolala. „William byl jmenován komořím vévody z Richmondu! Malý vévoda se má stát hlavou Rady severu a bude sídlit na hradě Sheriff Hutton v Yorkshiru. A William povede jeho domácnost. Je to obrovská pocta a kdoví, jaké výhody nám to přinese!" Byla bez sebe nadšením. Kateřině bylo jasné, že podle mínění všech se mladý Richmond jednou stane králem – a to vděčným králem, jenž odmění ty, kdo mu v minulosti věrně sloužili. Sdílela tedy radost se strýcem i celou jeho rodinou. Bylo to povýšení, o jakém se většině lidí mohlo jen zdát.

Matka vstala a vroucně tetičku Mary objala. „Však si William takovou poctu bohatě zaslouží," pronesla vzrušeně. Mladší Parrové skákali radostí.

„Přišly ale i další dobré zprávy," pokračovala tetička Mary a zamávala před matkou dopisem. „Můj muž získal ve vévodově domácnosti místo i pro Willa. Má se stát jedním z chlapců, kteří budou dělat Richmondovi společnost."

„Chvála Bohu," zvolala matka a objala Mary znovu tak vášnivě, jak to u ní Kateřina nikdy nezažila. „To je pro mě ta nejúžasnější novinka! Drahoušek William! Nikdy mu nebudu moct dost poděkovat. Pro Willa je to skvělá příležitost. Otevírá se mu tím šance na povýšení. Jeho budoucnost je teď jistější, než jsem se kdy odvážila doufat." Po tvářích jí kanuly slzy. „Slyšíš to, chlapče?" Pustila Mary a objala Willa, který to objetí strpěl s úsměvem, jakmile mu svitlo, jaká budoucnost ho čeká. Bylo mu dvanáct a rychle rostl do výšky, ale stále to byl růžolící chlapec, kterým šili všichni čerti.

„Ve vévodově domácnosti se ti dostane toho nejlepšího vzdělání," pokračovala nadšeně matka. „Tvými společníky budou ti nejurozenější mladíci v království. Nemohu ani dost zdůraznit, jak je důležité, abys s nimi navázal pevná přátelství, zvlášť s vévodou. Král svého syna bezmezně miluje. Staň se Richmondovým přítelem a svět ti bude ležet u nohou."

Kateřina však dokázala myslet pouze na to, že teď z Rye House odejde i Will, a bezděky mu tak trochu záviděla. Vmžiku se před ním otevřela zářivá budoucnost. Kateřina odjakživa věděla, že matka vkládá naděje především do něho, dědice rodu. Bylo to přirozené. Ona i Anne byly jako dívky méně důležité. Uvědomovala si však, že má-li budoucnost zajištěnou Will, mají ji zajištěnou i ony. Konexí na vysokých místech není nikdy dost. Jen jí vrtalo hlavou, jak matka skloubí své naděje na to, že se Richmond jednou stane králem, s oddaností ke královně. Bude se samozřejmě muset přetvařovat, ale skutečnost, že její syn i švagr jsou předními členy domácnosti mladého vévody, nebude moct skrývat dlouho. Za jejich jmenováním však nestojí – a královna to jistě bude vědět.

Několik dnů nato se všichni radovali znovu. Došla zpráva, že Magdalen porodila zdravou dceru Laetitii, a vzápětí se dozvěděli, že vévoda z Richmondu má cestou na sever přenocovat v Rye House. Strýček William psal, že právě to bude okamžik, kdy se Will připojí k jeho domácnosti. Při této novině všichni propukli v jásot.

Dům ještě nikdy nezažil tak horečné přípravy. Vzhledem k tomu, že do vévodova příjezdu zbýval pouhý týden, práce v kuchyních se takřka nezastavily a matka s tetičkou Mary si mohly nohy uběhat, aby bylo všechno včas připravené.

S vévodou měla přijet celá jeho početná domácnost.

„Díkybohu, že je léto a můžeme lidi ubytovat ve stodole," povzdechla si tetička Mary a setřela si pot z čela. „Prádlo pro lože pana vévody je třeba vyvětrat. A musím poslat někoho k řezníkovi, aby ho upozornil, že se s dodávkou zboží opozdil. Našla jsi ty sváteční ubrousky, Maud?"

„Našla," odpověděla matka. „I zlatou slánku, kterou jsem vlastnoručně naleštila. Kam jsem jen dala ten zasedací pořádek?"

Všichni si nechali ušít nové oblečení. Kateřina zjistila, že je hrdou majitelkou karmínově rudých šatů – byla to nejjasnější barva, jakou kdy viděla. Anne měla šaty růžové a Will sytě černé, takže v nich vypadal starší.

„Nesmíš vévodu zastínit," kladla mu na srdce matka, „ale zároveň musíš světu ukázat, že jsi hoden pobývat v princově společnosti." Tak nyní Richmondovi říkala. Podle jejího názoru princem opravdu byl.

V den, kdy králův syn dorazil v nádherných nosítkách, doprovázen strýčkem Williamem, který jel na koni v čele průvodu po jeho boku, se celá par-

rovská domácnost shromáždila před vchodem do zámku, aby vzácného hosta uvítala. Jakmile vjel na nádvoří, všichni se mu hluboce uklonili. Když se Kateřina narovnala, uviděla před sebou vážného chlapce s bledou tváří, výrazným nosem a jemnou pletí. Nezůstal však vážný dlouho. Zvědavě sledovala, jak se zdraví s ostatními členy rodiny, a když před ním udělala půvabné pukrle, vysloužila si od něj úsměv.

Později ho při hostině pozorovala, jak sedí v čele tabule, a uvědomovala si, že tohle dítě je jako žádné jiné. A není to proto, že by mu v žilách kolovala královská krev. U mladého vévody se projevovala jakási svéhlavost a sklon k impulzivnímu jednání, kvůli nimž mu jeho vychovatel neustále šeptal něco do ucha. Jeho chování mělo daleko k dokonalosti. Mluvil příliš nahlas a mnoho a dokonce se u stolu drbal. Něco takového by matka u svých dětí nikdy nestrpěla.

Na tohoto chlapce se však shovívavě usmívala, bezpochyby zaslepena jeho královskou aurou – a láskyplně hleděla na Willa, který už podle všeho navázal se svým novým pánem přátelský vztah. Po hostině je zahlédla, jak k sobě sklánějí hlavy s kaštanově hnědými vlasy a Will ukazuje Richmondovi svoji novou loutnu, na kterou Richmond zkouší hrát. Brzy ho však nástroj přestal bavit, a tak Will přinesl dřevěné vojáčky, kteří jeho hosta zaujali mnohem víc.

Byl to po všech stránkách úspěšný den. Mladý vévoda se skvěle bavil a byl v nejlepší náladě. Jeho vychovatel měl co dělat, aby ho přesvědčil, že je čas jít spát.

Ráno se velký průvod znovu seřadil před bránou.

„Děkuji vám za vaši pohostinnost, lady Parrová," řekl vévoda a uklonil se tetičce Mary.

„A my děkujeme vám, můj pane, že jste náš dům poctil svou návštěvou," odvětila Mary. „Než Vaše Milost odjede, něco pro vás mám." Pokynula čeledínovi a ten přivedl šedého poníka s karmínově červeným a zlatem zdobeným postrojem.

„Ten je pro mě?" Dospívající princ se vmžiku proměnil v dychtivého malého chlapce.

„Samozřejmě," usmívala se tetička Mary. „Ta klisnička je náš dárek pro vás."

Richmondovi se rozzářily oči. „Děkuji! Děkuji mnohokrát!" Na okamžik se odmlčel. „Budu jí říkat Bess." To bylo, jak Kateřina věděla, jméno jeho matky. Bessie Blountová nechvalně proslula, když vyšlo najevo, že králi povila levobočka.

„Hned na ní pojedu," oznámil hoch. „Ta nosítka můžete poslat pryč."

„Vaše Milosti, máme před sebou dlouhou cestu," namítl strýček William. „Bylo by možná moudřejší, kdybyste jel v nosítkách."

„Teď chci jet na Bess!" zvolal nabubřele malý princ. „A vy mi v tom nebudete bránit!"

Kdyby s ním takhle mluvilo kterékoli z jeho dětí, uštědřil by mu strýček William pořádný výprask, ale tohle byl králův syn a na jeho přízni hodně záleželo. „Tak dobře, můj pane," pronesl poněkud upjatě. „Jak si přejete."

Richmond nasedl na poníka. „Jeďme, sire Williame," nařídil panovačným tónem a dlouhý průvod se dal do pohybu. Kateřině neuniklo, jak si matka při pohledu na Willa sedícího hrdě v sedle otírá zvlhlé oči a mává průvodu na rozloučenou.

Během následujícího roku jim strýček William i Will z Sheriff Huttonu často psali a z jejich listů pomalu vysvítalo, že v Richmondově domácnosti není vše úplně ideální.

„Strýček si stěžuje na kardinála Wolseyho, že chce všechno řídit z Londýna," vysvětlovala matka a zavrtěla nesouhlasně hlavou, když si ty poslední zprávy přečetla. „William má jen minimum příležitostí uplatnit svůj vliv nebo patronát."

O kardinálu Wolseym už Kateřina slyšela. Někteří dokonce tvrdili, že je stejně mocný jako sám král, jenž na něho až příliš spoléhá a nechává ho v podstatě vládnout Anglii.

„Patronát? Co je to?" chtěla vědět Anne.

„To je, když se nějaká významná osobnost nachází v postavení, díky němuž může za úplatu zajistit jiným lidem přízeň mocných," vysvětlila jí matka a posadila se na lavici vedle ní. „Strýček William očekával, že tu pravomoc bude mít on, protože ho má mladý Richmond rád, ale největší vliv ve vévodově domácnosti má očividně kardinál, a ne Richmondovi úředníci. A netrápí ho jen to. Neschvaluje ani, jak dlouho učitelé nutí mladého vévodu trávit čas na hodinách." Odmlčela se, aby dceři zastrčila pramen vlasů pod čepec. „Znáte přece strýčka. Je přesvědčen, že chlapci by měli dávat přednost sportu před knihami a že děti by měly trávit co nejvíc času venku na čerstvém vzduchu. Oni ale chtějí Richmonda držet u jeho knih." Povzdechla si. „Řekla bych, že je s ním těžké pořízení. Jeden učitel to už vzdal a ten nový ho zjevně nezvládá. Možná by opravdu potřeboval víc volného času, aby se vyběhal a zklidnil."

Kateřina si pomyslela, že Richmondovi by velmi prospělo, kdyby ho poslali na Rye House, kde by se mohl vzdělávat v matčině laskavé péči a sportovat pod praktickým dohledem strýčka Williama.

Will naopak v Sheriff Huttonu doslova rozkvetl. Brumlal sice, že se musí učit latinsky a řecky, zvlášť když rozpustilý vévoda v hodinách neustále vyrušuje, ale nenacházel se pod tak přísným dohledem jako jeho mladý pán, a tak mohl často pobývat venku, kde se svými urozenými společníky lovil a sokolničil. Bylo mu už třináct a zdálo se, že z něj vyrůstá vznešený mladý pán.

„Brzy bude plnoletý," pronesla jednou vpodvečer matka, když jí dívky pomáhaly přinášet ze sadu koše s natrhanými jablky. „Tím bude můj úkol splněn. Do té doby mu ale musím najít manželku."

V tomhle umění matka vynikala. Jen co zjistila, že Henry Bourchier, hrabě z Essexu, má jedinou dceru Ann, která jednoho dne zdědí jeho titul i majetek, směle ho oslovila a předestřela mu výhody, jaké by sňatek Ann s Willem oběma rodinám přinesl. Neopomněla přitom zdůraznit, že se Will těší velké přízni mladého vévody z Richmondu. Dalšího přesvědčování nebylo třeba, líčila později. Zraky obou se setkaly a hrabě se dovtípil. Každému bylo přece jasné, že se Richmond jednou stane králem.

Pomohlo, že se matka přátelila s rodinou hraběnky z Essexu. A pomohlo i to – neboť hrabě byl silně zadlužen –, že Ann Bourchierové slíbila oslnivé spojení.

„Neodvažuji se ani pomyslet, kolik si na to budu muset vypůjčit," přiznala se. Peníze jí nakonec na královninu přímluvu půjčil sám král. Bez ohledu na všechny výdaje však byla s výsledkem navýsost spokojená. Svému synovi zajistila urozenou dědičku, a až přijde čas, i titul. Will bude hrabětem z Essexu, a pokud nebude právě u dvora, bude žít ve vší nádheře na Stanstead Hallu. Matka měla dobrý důvod být na sebe pyšná.

Mladý pár byl sezdán v únoru 1527 v domácí kapli stansteadského zámku, krásné stavby z červených cihel stojící nedaleko sídla biskupa ze Stortfordu. Na slavnou svatbu vyrazila celá parrovská rodina z Rye House a strýček William přivedl ze Sheriff Huttonu Willa, jemuž u vévody z Richmondu zařídil svolení k odjezdu. Kateřina dostala další nové šaty, tentokrát z okrově žlutého hedvábí, zatímco matka zářila v karmínově rudé róbě.

Mladičká nevěsta, plachá devítiletá dívenka, byla oděna v saténu a kožešinách, a když kněz novomanželům požehnal, vypadala, jako by se každou

chvílí chtěla rozplakat. Will, vyšší než kdy dřív, vedle ní hrdě stál a svou roli vznešeného ženicha sehrál přímo dokonale, ale Kateřina se nemohla ubránit dojmu, že do ní nevložil srdce. Manželství ani malé holčičky ho nezajímaly. Zato matka se dmula pýchou.

Ann byla samozřejmě příliš mladá, než aby ji mohli uložit se ženichem na lože, a tak bylo domluveno, že zůstane u matky až do chvíle, než bude moci být manželství naplněno. Will se s ní bez lítosti rozloučil, či alespoň to tak vypadalo. Pokud se k něčemu stavěl s rezervou, pak to byl návrat do Sheriff Huttonu.

„Chci poznat svět," prohlásil, když se vraceli osmnáct mil zpátky do Hoddesdonu.

„Vždyť ho poznáváš, a to z té nejlepší perspektivy," namítla ostře matka.

„Ale já chci být vojákem jako strýček William," namítl Will. „A moji učitelé říkají, že bych měl jít na univerzitu."

„Pokud se chceš stát vojákem, měl bys trávit méně času skládáním hudby a psaním básní," vložil se do hovoru strýček William.

„Já to ale miluju," bránil se Will. „Přece můžu dělat obojí, ne?"

„Můžeš jít napřed na univerzitu, a až budeš o něco starší, nic ti nebude bránit vstoupit do vojska, chlapče," mínil strýček.

„Vrátí se do Sheriff Huttonu," prohlásila matka tónem, který nepřipouštěl námitky.

Následujícího léta Anne dovršila třináctý rok a opustila Rye House, neboť jí matka zajistila u královny místo dvorní dámy. Mělo patřit Kateřině, ale ta v ten nejnevhodnější okamžik ošklivě onemocněla spalničkami, a kdyby se jedna z matčiných dcer nedostavila ke dvoru, když to královna potřebovala, připadlo by její místo jiné dívce. A tak matka poslala ke dvoru Anne.

Kateřina svou malou sestřičku odjakživa milovala a od Magdalenina odjezdu si byly bližší než kdy dřív. Anne byla pohledná dívka se široko posazenýma vážnýma očima, boubelatými lícemi, plnými rty a zlatavě rusými vlasy. I ona byla chytrá a bystrá a s Kateřinou sdílela lásku ke vzdělání. A obzvlášť milovala Cicerona. Poslední dobou si dokonce začala dopisovat se známými učenci, kteří jí k její velké radosti na její pokorné listy odpovídali. Jak jí bude chybět!

Kateřina upoutaná na lůžko s nakažlivou nemocí jen litovala, že svou sestru nemůže alespoň obejmout na rozloučenou. Musely se spokojit se vzdušnými

polibky, jež si posílaly přes celou místnost. Jakmile Anne odjela, zabořila Kateřina tvář do polštáře a rozplakala se.

Přesto Anne místo dvorní dámy nezáviděla. V oněch dnech si totiž vůbec nebyla jista, zda chce ke dvoru jít. Pobyt tam obvykle sliboval vzrušení, výhody a snad i bohatého manžela, ale Anniny listy vykreslovaly docela jiný obrázek. V královnině domácnosti vládlo pramálo radosti, neboť král byl vášnivě zamilován do jedné z jejích dvorních dam, slečny Anny Boleynové, což matka pochopitelně neschvalovala. A Kateřina by se do té věci nechtěla nechat zatáhnout. Navíc stále milovala život v Rye House. Manželství může počkat, říkala si. Nijak na ně nespěchala.

Část druhá

„Brutální a bestiální“

Kapitola 4

1529

Matka měla plné ruce práce. Bylo to už přes rok, co se král rozhodl nechat své manželství s dobrou královnou anulovat. Neučinil tak ale jen kvůli své smutně proslulé vášni ke slečně Anně Boleynové; potřeboval mužského dědice a sám sebe přesvědčil, že jeho manželství je neplatné.

Celé království se otřásalo skandálem. Anna Boleynová byla všeobecně nenáviděna, neboť sympatie lidu patřily královně Kateřině. Matka se svou laskavou paní hluboce soucítila a snažila se ji co nejvíc citově povzbudit, ale atmosféra u dvora byla podle jejích slov tak napjatá, že by se nejraději vrátila domů.

„Přeji si jen, aby papež rozhodl v její prospěch," řekla Kateřině, když se spolu v první teplý jarní den procházely v zahradách.

„Nechápu, proč by nemohl," prohodila Kateřina s pohledem upřeným na zelené výhonky rašící z půdy.

„Jeho svatost se ocitá mezi dvěma ohni. Strachuje se císaře, který je královniným synovcem a je velmi mocný, ale zároveň se bojí urazit krále. Neměl by se ale nechat ovlivnit světskými ohledy. Měl by soudit podstatu věci. Mně připadá královnin případ jasný. Její manželství je platné. Všichni právníci i kněží okolo ní se na tom shodují."

„Ale král si myslí něco jiného."

Matka zavrtěla nevěřícně hlavou. „Její Milost říká, že i kdyby sestoupil z nebe sám anděl, krále by v jeho přesvědčení nezviklal. Je zblázněný do té Anny. To ona vládne dvoru. A to není správné. Když jen pomyslím na naši dobrou paní, jak je zavřená ve svých komnatách a pláče, nejraději bych mu nafackovala!"

Kateřina se musela usmát při představě, jak matka fackuje krále, ale uvědomovala si, že celá záležitost je vlastně velmi tristní.

Dělo se však i něco dalšího, tím si byla celkem jista. Do Rye House docházely listy s neznámými pečetěmi a matka mnohem častěji psala strýčkovi Williamovi, který stále dlel s Richmondem v Sheriff Huttonu.

Ještě před koncem března si matka zavolala Kateřinu do své ložnice a vybídla ji, ať se posadí na lavici v nohách postele. Sama usedla do křesla s vysokým opěradlem, jež stálo u krbu, a vážně na dceru pohlédla.

„Kateřino, je ti už šestnáct let a jsi zralá na vdávání. Jistě tě potěší, že jsem ti našla manžela. Je to skvělá partie, díky níž se jednoho dne můžeš stát baronkou. Tvým ženichem je Edward, dědic sira Thomase Burgha z Gainsborough."

Kateřina o nějakém Gainsborough ani o rodině Burghů jakživa neslyšela. Mezi urozenými příbuznými, s nimiž byli Parrové spříznění, se o nich nikdo nikdy nezmínil. Věděla však, co je její povinností, třebaže jí hlavou vířily zmatené myšlenky a mysl měla plnou otázek.

„To je skvělá zpráva, paní," vypravila ze sebe. „Jsem vám vděčná, že se o mě tak staráte. Jaký je ten Edward Burgh?"

„Podle všeho, co o něm vím, je to slibný mladík," řekla matka a zářivě se na dceru usmála. „Je o čtyři roky starší než ty. Jeho otec doufá, že bude jednou jmenován baronem z Burghu. Doyen rodu, který předešlého roku zemřel, ten titul sice používal, ale neměl na něj právo, protože baronství, jímž se honosili jeho předkové, už před lety zaniklo. Nemohu se ubránit dojmu, že ten pán byl tak trochu blázen."

Kateřina ji skoro nevnímala. „Kde je Gainsborough?" chtěla vědět.

„V Lincolnshiru."

„Jak je to daleko?" Potřebovala slyšet, že je to dost blízko na to, aby se mohly s matkou navštěvovat.

Matka zaváhala. „Je to přes sto třicet mil na severovýchod. Aspoň tak mi to řekl můj posel."

Čtyři dny cesty. Kateřina poklesla na duchu. Při pomyšlení, že bude muset opustit matku i Rye House a odjet daleko od nich, se jí dělalo nevolno.

„Doufám, že sir Thomas Burgh ten sňatek chce," poznamenala. Ještě nezapomněla, jak se odpudivý pan Scrope vytáčel.

„Jistěže ho chce," ujistila ji matka. „Velmi aktivně připravuje vaše zasnoubení a já jsem mu za to zavázána." Natáhla se a vzala do ruky vyšívací bubínek. „Nemusíš si dělat starosti, dítě. Burghové jsou starý a vážený rod a leta prokazují platné služby Koruně. Sira Thomase Burgha si určitě oblíbíš. Jeho první manželkou byla lady Tyrwhittová, naše vzdálená příbuzná, ale ta před sedmi lety zemřela, Bůh buď milostiv její duši." Matka se pokřižovala. „Přivedla na svět asi tucet dětí a od tebe se zřejmě bude očekávat, že jim budeš dobrou sestrou."

To byla trochu znepokojivá představa. Tucet dětí! Půjde asi o dost chaotickou domácnost.

Matka pravděpodobně postřehla jistý zmatek v dceřině obličeji. „Neboj se, ty je na starosti mít nebudeš, protože sir Thomas se znovu oženil. Předpokládám, že lady Alice je jim skvělou nevlastní matkou. A on bývá často doma. Vyprávěl mi, že svého času sloužil jako jeden ze členů královy osobní stráže a v roce 1513 byl u Floddenu pasován na rytíře, když jsme tehdy my, Angličané, napráskali Skotům. Nechtěl být ale dvořanem a raději pečuje o své statky. Měl hodně co dělat, aby dal do pořádku rodinný majetek, když ho jeho otec nechal tak zpustnout." Odmlčela se. „Doufám, že jsi s vyhlídkou na ten sňatek spokojená, Kateřino. Nenutila bych tě do něj."

Nebyla to svatba, kvůli čemu se Kateřině sevřelo hrdlo, jako spíš myšlenka, že bude muset opustit matku, což jí připadalo snad ještě horší než odchod z Rye House. Přesně to ale matka zamýšlela a pokládala to za důležitější než ponechat ji doma. A matka pro ni vždycky chtěla jen to nejlepší.

„Jsem moc ráda," vypravila ze sebe. „Děkuji vám, má paní. Díky vám mohu být na sebe pyšná."

Do Gainsborough se měla odebrat, jakmile bude vše uchystáno. A tak se všichni vrhli do příprav. Bylo třeba našít jí oblečení, čepce i boty. Matka jí koupila jízdního koně, protože na svého starého poníka už byla moc velká, a sehnala na něj šarlatově rudý postroj. Braly s sebou ale i nosítka, protože se neslušelo, aby Kateřina jela celou cestu v sedle. Matka chtěla, aby cestovaly pohodlně.

Z Rye House odjely v dubnu. Stromy cestou na sever byly obsypané květy. První noc strávily v hostinci v obci Melbourne v Cambridgeshiru a právě zde, nad obyčejným pokrmem, který jedly v obvykle prázdné síni domácí paní, matka položila nůž na stůl a odkašlala si.

„Dcero," pronesla, „selhala bych a nesplnila svou povinnost, kdybych tě nepřipravila na svatební noc."

Kateřina zrudla. „Myslím, že vím, co mám čekat," hlesla zaražená z představy, že by se její zbožná matka měla rozhovořit na tak ožehavé téma. „Viděla jsem klisny ve výběhu i to, jak k nim přivedli hřebce. Pochopila jsem, že u lidí to probíhá stejně." Nezmínila se už o tom, jak Will obšťastňoval všechny dívky ve svém okolí řečmi o nemravnostech, které se dějí ve velkých šlechtických domácnostech. Hodně se z toho poučila.